

द्विचत्वारिंशोऽध्यायः

शिशुपालवधपर्व

शिशुपालं प्रति कुपितस्य भीमसेनस्य भीष्मकर्तृकं वारणम्

शिशुपाल उवाच

ऋवामहं हंसधर्माणं ये चान्ये वसुधाधिपाः।

निहन्म भीष्म सङ्क्रुद्धाः पक्षिणस्तमिवाण्डजम्॥ ऋ

स मे बहुमतो राजा जरासन्धो महाबलः।

योऽनेन युद्धं नेयेष दासोऽयमिति संयुगे॥ २-४२-१

केशवेन कृतं कर्म जरासन्धवधे तदा।

भीमसेनार्जुनाभ्यां च कस्तत्साध्विति मन्यते॥ २-४२-२

अद्वारेण प्रविष्टेन छद्मना ब्रह्मवादिना।

दृष्टः प्रभावः कृष्णेन जरासन्धस्य भूपतेः॥ २-४२-३

येन धर्मात्मनाऽऽत्मानं ब्रह्मण्यमविजानता।

नेषितं पाद्यमस्मै तद्वातुमग्रे दुरात्मने॥ २-४२-४

भुज्यतामिति तेनोक्ताः कृष्णभीमधनञ्जयाः।

जरासन्धेन कौरव्य कृष्णेन विकृतं कृतम्॥ २-४२-५

यद्ययं जगतः कर्ता यथैनं मूर्खं मन्यसे।

कस्मान्न ब्राह्मणं सम्यगात्मानमवगच्छति॥ २-४२-६

इदं त्वाश्चर्यभूतं मे यदिमे पाण्डवास्त्वया।

अपकृष्टाः सतां मार्गान्मन्यन्ते तच्च साध्विति॥ २-४२-७

अथ वा नैतदाश्चर्यं येषां त्वमसि भारत।

स्त्रीसधर्मा च वृद्धश्च सर्वार्थानां प्रदर्शकः॥ २-४२-८

वैशम्यापन उवाच

तस्य तद्वचनं श्रुत्वा रूक्षं रूक्षाक्षरं बहु।

चुकोप बलिनां श्रेष्ठो भीमसेनः प्रतापवान् ॥ २-४२-९

तथा पद्मप्रतीकाशे स्वभावायतविस्तृते ।

भूयः क्रोधाभिताम्राक्षे रक्ते नेत्रे बभूवतुः ॥ २-४२-१०

त्रिशिखां भ्रुकुटीं चास्य ददृशुः सर्वपार्थिवाः ।

ललाटस्थां त्रिकूटस्थां गङ्गां त्रिपथगामिव ॥ २-४२-११

दन्तान् सन्दशतस्तस्य कोपाद्दृशुराननम् ।

युगान्ते सर्वभूतानि कालस्येव जिघत्सतः ॥ २-४२-१२

उत्पतन्तं तु वेगेन जग्राहैनं मनस्विनम् ।

भीष्म एव महाबाहुर्महासेनमिवेश्वरः ॥ २-४२-१३

तस्य भीमस्य भीष्मेण वार्यमाणस्य भारत ।

गुरुणा विविधैर्वाक्यैः क्रोधः प्रशममागतः ॥ २-४२-१४

नातिचक्राम भीष्मस्य स हि वाक्यमरिन्दमः ।

समुद्धृतो घनापाये वेलामिव महोदधिः ॥ २-४२-१५

शिशुपालस्तु सङ्क्रुद्धे भीमसेने जनाधिप ।

नाकम्पत तदा वीरः पौरुषे स्वे व्यवस्थितः ॥ २-४२-१६

उत्पतन्तं तु वेगेन पुनः पुनररिन्दमः ।

न स तं चिन्तयामास सिंहः क्रुद्धो मृगं यथा ॥ २-४२-१७

प्रहसंश्चाब्रवीद्वाक्यं चेदिराजः प्रतापवान् ।

भीमसेनमभिक्रुद्धं दृष्ट्वा भीमपराक्रमम् ॥ २-४२-१८

मुञ्चैनं भीष्म पश्यन्तु यावदेनं नराधिपाः ।

मत्प्रभावविनिर्दग्धं पतङ्गमिव वह्निना ॥ २-४२-१९

ततश्चेदिपतेर्वाक्यं श्रुत्वा तत्कुरुसत्तमः ।

भीमसेनमुवाचेदं भीष्मो मतिमतां वरः ॥ २-४२-२०

इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि शिशुपालवधपर्वणि भीमक्रोधे द्विचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४२ ॥